

sére, a magyar drámaírás problémáit igyekeztem egészen vázlatosan szinte csak érinteni a Tükör és szegedi bemutatója körül kialakult vita során.

Úgy éreztem, és Déry elvtárs levele megerősített ebben, hogy ez a kérdés nem kettőnk ügye, nem kettőnk személyi kérdése. Bizom benne, hogy levélváltásunkkal közös céunkat, közös szándékunkat, a dolgozó magyar nép ízlésének kifejezését szolgáljuk, kifejezésén dolgoztunk. Hiszem, hogy végső fokon úgyszólván ez a kifejeződött ízlésű nép mondja ki majd a legértékesebb és legjobb ítéletet.

Elvtársi üdvözléssel:

LÖKÖS ZOLTÁN

K Ö N Y V E K

SHAKESPEARE ÖSSZES SZONETTJEI. (Franklin Társulat.)

Shakespeare drámai műveinek fordításaival egyidőben jelent meg a szonettek új fordítása, napjainkban szokásos kétnyelvű kiadásban. A fiatal Szabó Lőrinc vállalkozása volt annak idején, hogy ezeket a szonetteket — a világlíra talán legrejtélyesebb fényű versciklusát. — magyarul tolmácsolja. Műve fölött körülbelül két évtized szálott el, ami meggyőzte arról, hogy a fordítások nagyrésze áldozásra szorult. Ami valaha könnyedén folyt a fiatal és a merész költői tartalommal frissen barátkozó író tollából és jóformán csak formaproblémát jelentett, az az életmű alkotása közben az élet mélysegei felé pillantó költőben önkéntelenül felkellette az elégedetlen önkritikát és arra serkentette, hogy ne csak a shakespearei szöveg formai kényelmességét, hanem tartalmi lényegét is közelebb hozza önmagához és önmagán keresztül a magyar nyelvhez.

Kétségtelen, hogy az átdolgozott fordítás talán a legjobb, amivel rendelkezünk, beleszámítva a szonetteknek Gyövr Vilmos, Keszthelyi Zoltán és Fákodv Ferenc által együtt tolmácsolásait. S bizonyára hűségesebb is, mint George remekbe sikerült német fordítása, amely sokkal inkább a georgei életműhöz tartozik, mint Shakespeare-t reprezentálja. A magyar fordítás ebből a szempontból szerény és tiszteltetelmű célt követ, mert hisz semmi mást nem akar, mint magyarul megszólaltatni azt a Shakespeare-t, aki nem a színpad deszkáiról beszél a költőiséghez, hanem élő személyként áll

a mű mögött, természetesen még így is mindig eléggé beburkolva, egy kor konvencionális kifejezőmódján keresztül, úgy, ahogy azt az ébredő angol imperializmus korában a renaissance és barokk stílusváltása előírta. Egyébként a szonettek háttéréről és próbameikájáról tanulságosan filológus-jellegű értelmezést nyújt a fordító-bevezetője, melyben csupán a társadalmi háttér szélesebb kibontakoztatását hiányoljuk.

DÉNES JENŐ

BARABÁS TIBOR: IRODALOM ÉS HALADÁS. (Dan'c.)

A kötet Barabás Tibor tanulmányait foglalja magában, melyekben a szerző a magyar s az európai irodalom néhány nagy alakjának vázlatoszerű arcképét mutatja be, Vizsgálódásainak és értékelésének alapszempontja egységesen az íróknak korukhoz és népiüköz való viszonyai, vagyis mindegyik tanulmánya öncélú és önmagában helyálló tartalmán túl azt a végső kérdést akarja tisztázni: mi a haladó irodalom. Feltevései során nagyjából a marxista irodalomészlelési következtetéseihez jut el s Lukács Györgyről szóló esszéjében a magáénak ismeri el a kiváló filozófus-észleltének a nagy realizmusról, mint az igazi haladó irodalmi irányról vallott felfogását.

Bevezető értekezésében a magyar irodalom utolsó évtizedeiben mutatkozó hanyatlásának okait vizsgálja. A fejlődésben megállott polgárság nem szerette saját magát híven ábrázolva látni az irodalomban, ezért nem adott tápot az igazi realizmus kifejlődésére. Minthán a